

vissza szürkálják, mire a mackó leesik a földre és sír: Úhühühü-brühühühühühü! — Azután dörmögve elcammog. A méhecskék ugrálnak, tapsolnak és ezt mondogatják: Dirmeg-dörmög a medve, Nincsen neki jókedve. — A játék tetszés szerinti ideig folytatható, míg a gyermekek ki nem fáradnak.

c) Madárvásár.

A gyermekek félkörbe állva kalitkát csinálnak, ebben vannak a madárcák. Egy gyermek madárárús, egy a vevő. Azután kezdődik a játék: Vevő: Jó napot kívánok, madaras bácsikám! — Madárárús: Jó napot! Mi tetszik aranyos fiacskám (leánykám)? — Vevő: Madár kéne nekem, van-e szép fecskéje? Mondja, mi az ára s adja ide hamar! Ha van fecske (a játék kezdetén madárnevet kapnak a gyermekek) az csicsereg, utánozza a fecske hangját. Ha nincs, más madarat kínál megvételre az árús. Pl.: Van egy bűgő szép gerlicém, Egy szép tarka tengelicém, Hosszúlábú gólyám, Kelepel, de jól ám! — Vevő: Mennyiért adja a madárát? A hosszúlábú gólyát? Árús: Egy fütyüért, meg két ugrásért! — A vevő egyet fütyül, kettőt ugrik, mire a megvásárolt madár, az illető madár hangját utánozva — kirepül. A vevő kergeti s ha megfogja, a madár lesz a vevő, ő áll a madarak közé. Ha minden madár elkel, a gyerekek szerepet cserélnek.

d) Gyertek haza ludaim!

Egy gyermek a gazda, egy libapásztor, kettő farkas, a többiek libák. A pásztor sorba tereli libáit s kihajtja a rétre, ahol a legelést utánozzák. A farkasok nagyobb távolságban két oldalra állnak, vagy ülnek és leskelődnek. A pásztor hazakiált: — Anyám, anyám, ehetném! — Gazda: Ha ehetnél, Gyere haza! Pásztor: Nem merek, mert félek! — Gazda: Mitől félsz? — Pásztor: A farkastól! — Gazda: Hol a farkas? — Pásztor: A bokorban! — Gazda: Mit eszik? — Pásztor: Báránytejet. — Gazda: Mibe törülközik? — Pásztor: Selyem kendőcskébe! — A gazda ekkor így hívja libáit: — Jertek haza libuskáim, jertek, jertek, jertek! — A libák hazafelé szállnak (szaladnak) s ezt mondják: gigágá, gigágá! — A farkasok annyit fognak el belőlük, amennyit tudnak. Az elfogottak leülnek, a többiek folytatják a játékot, míg a libák mind el nem fogynak.

III. Befejezés. A játékot énekkel, énekes menettel fejezzük be.

Helyesírás és nyelvi magyarázatok.

1939. december 1. hete.

II. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: A magánhangzók. (Rövidék és hosszúak.)

Nevelési cél: Utalás a helyesírásra, értelemváltozás!

Szemléltetés: Olvasmány és szavak alapján.

V á z l a t.

I. Előkészítés. Pista levele: Kerék egy pár cipót. Itt nagyon hűs idő van. Stb.

b) Célkitűzés. Ismerjük meg a magánhangzókat!

II. Tárgyalás. Vizsgáljuk a magánhangzókat. (Olvasmány alapján.) Könnyen észrevehető — hangoztatás után —, hogy vannak rövid- és hosszú magánhangzók. (Pl. A tészta *kél*, meg *kell* sütni. A bort a kocsmáros kannával *meri*, de literrel *méri*. Pali nem megy *fel*, mert *fél* a leeséstől. *Felénk* jön a *félénk* nyulaéská. *Őt* barátja kíserte *őt*. *Őröl* a malom, *ürül* a zsák, *örül* ennek a molnár. Stb.)

Irjuk fel a táblára:

Rövid magánhangzók: a, e, i, o, ö, u, ü.

Hosszú magánhangzók: á, é, í, ó, ő, ú, ü.

A hosszú magánhangzó jelölésére, megkülönböztetésére a *vo-nás* szolgál.

Begyakorlás. (Pl. Nagy *ára* van az *ara* kelengyjének. A hordónak *csapja*, a bogárnak *csápja* van. A fűzfa már kihányta *barkáit*. A halász *bárkáit* csendesen viszi a víz. A *mének* a rétre *mennek*. A gazdasszony ebédet *főz*. A *fűzet* lapokból áll. Péter gazda zászlót *tűzet* a házára. *Tűzet* rakott eszemadta. Stb.)

Hívjuk fel figyelmüket az értelemváltozásra!

A vonás elmaradása: kar, vad, vád, sas, sás, hat, hát, stb.

Egy vonás elmaradása: tűr, tūr, bőr, bor, hūs, hús, stb.

Vonás helyett pont van: örül-örül, tör-tör, stb.

III. Összefoglalás. A különbség észrevétele: hal, hál, bab, báb, csap, csáp, számar, számára, vetek, vétek, retek, rétek, merek, mérek, töröl, töröl, tok, tök, gomb, gömb, kor, kör, szór, szór; karok, karók, szur, szūr, tūr, tūr, csikós, csikos.

Vigyázzunk a magánhangzók helyes kiejtésére, írásközben az ékezetre, nehogy értelemzavar támadjon!

Keressétek ki a hosszú és rövid magánhangzókat ezekből:

Ahol állok, ahol megyek, mindenütt csak feléd nézek.

Azt kérdezem a felhőktől, azt a suttogó szellőktől.

Másoljátok le a Szülőföldem szép határa című olvasmány első szakaszát s vigyázzatok a rövid és hosszú magánhangzók helyes írására.

Költeménytárgyalás.

1939. december 3. hete.

III. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Havas István: *Jótevők*: c. költeményének tárgyalása.

Nevelési cél: A jóság magában hordja jutalmát.

Vázlat.

I. Előkészítés. Mit láttak az utcán? A beszéd ráterelése a szegényekre. Milyen lehet számukra a tél? Ki visel gondot rájuk?

Célkitűzés. Beszéljünk a jótevőkről!